
Til: Karen Frænde Jensen (kafje@mst.dk)
Fra: Lonnie Jessen (lojes@nst.dk)
Titel: SV: Sagsbehandler på screeningsansøgning vedr. åbning af rørlagt dræn i Jubilæumsskoven ved Haderslev
E-mailtitel: SV: Sagsbehandler på screeningsansøgning vedr. åbning af rørlagt dræn i Jubilæumsskoven ved Haderslev (MST Id nr.: 7187783)
Sendt: 26-05-2023 12:13
Bilag: Opdateret projektskitse Jubilæumsskoven.pdf;

Hej Karen

Haderslev Kommune har besigtiget forholdene ved Jubilæumsskoven igen og det har givet anledning til, at vi vil ændre selve tracéet for åbning af det rørlagte dræn.

Jeg har vedlagt en opdateret skitse over åbningen. Oprindeligt ville vi føre den åbne grøft ud i den eksisterende vejgrøft et stykke længere nord for den eksisterende brønd som er vist på vedlagte skitse. Det synes kommunen dog ikke var en god idé, så vi fører grøften til brønden, sådan som forløbet er i dag. På den måde ændrer vi ikke på vandføringen i området. Det betyder blot at den åbne grøft bliver kortere end først planlagt og dermed et mindre "indgreb" i fredskoven.

Jeg håber at du kan nå at få ændringen med i din tilladelse.

Venlig hilsen

Lonnie Jessen
Biolog | Fuldmægtig | Sønderjylland
+45 72 54 35 21 | +45 21 13 84 83 | lojes@nst.dk

Miljøministeriet
Naturstyrelsen | Felstedvej 14 | 6300 Gråsten | Tlf. +45 72 54 35 00 | nst@nst.dk | www.naturstyrelsen.dk

[Naturstyrelsens persondatapolitik](#)

Fra: Karen Frænde Jensen <kafje@mst.dk>
Sendt: 31. marts 2023 12:35
Til: Lonnie Jessen <lojes@nst.dk>
Cc: Peter Müller <pemu@haderslev.dk>
Emne: Sagsbehandler på screeningsansøgning vedr. åbning af rørlagt dræn i Jubilæumsskoven ved Haderslev (MST Id nr.: 7187783)

Kære Lonnie

Mange tak for jeres indsendte VVM-anmeldeskema vedr. projekt med åbning af et rørlagt dræn gennem Naturstyrelsen Sønderjyllands skov Jubilæumsskoven ved Haderslev.

Der er oprettet en sag med j.nr. 2023-10712 her i Miljøstyrelsen.

Til orientering så er jeg blevet sagsbehandler på screeningsansøgningen her i Miljøstyrelsen. Jeg gennemgår ansøgningsmaterialet og vender tilbage med eventuelle opklarende spørgsmål til projektet.

Venlig hilsen

Karen Frænde Jensen
Agronom | Landskab & Skov
+45 30 36 96 04 | kafje@mst.dk

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Naturstyrelsen Sønderjylland
Ref. LOJES
Den 10. juli 2023

Væsentlighedsvurdering af åbning af rørlagt dræn i Jubilæumsskoven ved Haderslev

Natura 2000-områder

Natura 2000-områder er betegnelsen for et sammenhængende netværk af beskyttede naturområder i EU, udpeget på grundlag af bestemmelser i de to EU-direktiver: fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. Områderne er udpeget til at bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Beskyttelsen er i Danmark udmøntet i naturbeskyttelseslovens kapitel 2a og kapitel 5 gennem bl.a. en Natura 2000-planlægning, hvor der for hvert område er udarbejdet en Natura 2000-plan med vurdering af områdets tilstand, trusler, målsætning og nødvendige indsatser.

Naturstyrelsen har taget udgangspunkt i den nyeste Natura 2000-planperiode 2022 – 2027, da disse planer netop er blevet vedtaget og må anses for at være nyeste forvaltningsgrundlag.

Væsentlighedsvurdering

Formålet med at lave en væsentlighedsvurdering er at vurdere, om planen eller projektet kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt, og dermed om en konsekvensvurdering skal udarbejdes.

De planer og projekter, der omfattes af kravet om vurdering, er planer og projekter som ikke direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning. Der skal desuden foretages en vurdering af, om planen eller projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Hvis det vurderes, at planen eller projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af planen eller projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at planen eller projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte.

Væsentlig påvirkning

Hvornår en påvirkning anses for væsentlig, har stor betydning for den indledende Natura 2000 væsentlighedsvurdering. Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen fra 2020 er en påvirkning ikke væsentlig:

- hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandsstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller

- hvis den beskyttede naturtype eller art efter en konkret vurdering skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at kunne opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke en væsentlig påvirkning

Det betyder, at der er mulighed for at vedtage planer eller gennemføre projekter, som medfører en påvirkning, hvis denne påvirkning kan rummes inden for de naturlige udsving, eller hvis der kan ske naturlig retablering inden for kort tid, der ikke har efterfølgende konsekvenser for udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område.

Bilag IV-arter

Beskyttelsen af bilag IV-arter gælder overalt i landet og ikke kun indenfor Natura 2000-områderne. Reglerne i habitatbekendtgørelsen om bilag IV-arter er bl.a. en implementering af habitatdirektivets art. 12 om artsbeskyttelse.

Habitatbekendtgørelsen opstiller følgende principper for beskyttelse af visse arter:

- Der må ikke gives tilladelse til projekter eller vedtages planer m.v., der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter i deres naturlige udbredelsesområder.
- Der må ikke gives tilladelse til projekter eller vedtages planer, der kan ødelægge bilag IV-plantearter.
- Ved vurderingen kan anvendes princippet om økologisk funktionalitet (en bred økologisk betragtning) af yngle- eller rasteområder.
- Beskyttelsen kan kun fraviges i helt særlige tilfælde.

Bilag IV-arter skal således ikke vurderes ift. væsentlig/uvæsentlig påvirkning, men på om områdets økologiske funktionalitet for arten er opretholdt.

Formål og rækkevidde

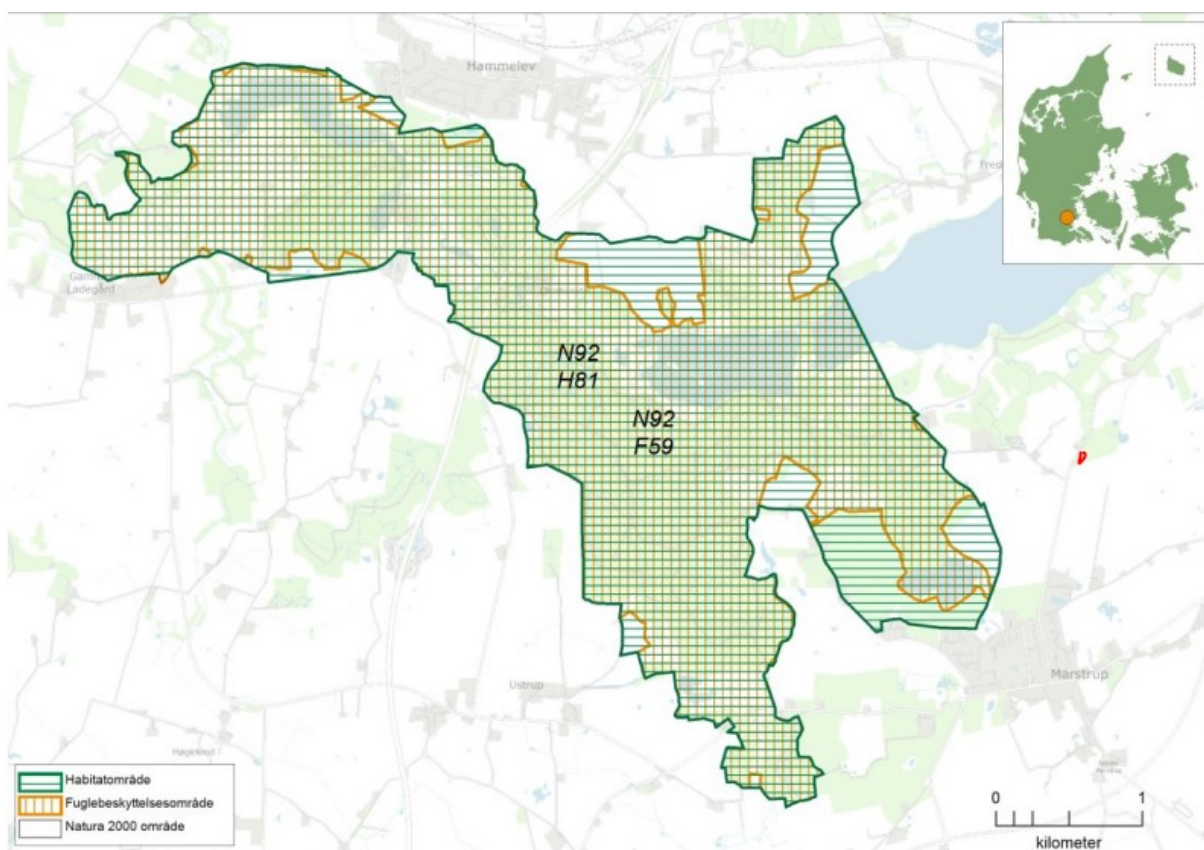
Denne væsentlighedsvurdering har til formål at vurdere, om projektet med åbning af et rørlagt dræn i Jubilæumsskoven ved Haderslev medfører en væsentlig påvirkning af det nærmeste Natura 2000-område og dets udpegningsgrundlag, samt om projektet kan påvirke arter opført på habitatdirektivets bilag IV, herunder om projektet kan påvirke yngle- og rasteområder for disse arter. Derudover er det også vurderet om projektet kan påvirke beskyttet natur eller målsatte vandområder.

Væsentlighedsvurdering

I det følgende sammenholdes projektet med åbning af et rørlagt dræn i Jubilæumsskoven med dels nærmeste Natura 2000-område og dets tilknyttede udpegningsgrundlag bestående af arter og naturtyper og dels med oplysninger om bilag IV-arter registreret inden for og i umiddelbar nærhed af projektområdets afgrænsning.

Natura 2000-området nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam

Projektområdet i Jubilæumsskoven ligger ca. 720 meter øst for Natura 2000-område nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam. Projektområdet har en størrelse på ca. 2000 m², se oversigtskort i bilag 1.

Figur 1. Kortet viser afgrænsningen af Natura 2000-område nr. 92. Natura 2000-området består af habitatområde H81 (vandret grøn skravering) og fuglebeskyttelsesområde F59 (lodret orange skravering). Afgrænsningen af projektområdet er tegnet med rød markering.

Natura 2000-området Pamhule Skov og Stevning Dam har et samlet areal på 1.105 ha, hvoraf de 93 ha er vandoverflade. Området er afgrænset som vist på kortet. Området er udpeget som habitatområde nr. 81 Pamhule Skov og Stevning Dam og fuglebeskyttelsesområde nr. 59 Pamhule Skov og Stevning Dam. Området ligger i Haderslev Kommune og inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Kommunen ejer et lille areal i området, mens en stor del er statsejet.

Natura 2000-området domineres af store skovområder med indslag af vandflader, enge og overdrev. Skoven er oprindeligt løvskov, der stadigvæk er dominerende. Bøgeskov på muld er den mest udbredte naturtype, men også ege-blandskov samt elle- og askeskov er dominerende. Skovene drives med pluk-hugst og græsning eller forbliver urørt i henhold til naturskogsstrategien. Mindre arealer med surt

overdrev, rigkær og kildevæld findes også i området. Den store andel af bøg gør, at området huser flere sortspættepar. Hvepsevåge og rød glente yngler regelmæssigt i skovene og isfuglen er også at finde her.

Pamhule Skov ligger syd for Hammelev samt mellem Vojens og Haderslev. Skoven er en af de største skove i området, og geologisk set er området den indre del af en stor tunneldal med meget markante sidedale. De dominerende vandflader er Stevning Dam, Hindemade og Pamhule Sø. Hindemade blev afvandet og opdyrket i 1935, men i 1994 genoprettet som lavvandet sø og eng. Pamhule Sø er beliggende i et dødishul omgivet af bakket terræn ca. 1,5 km syd for Haderslev Dam.

Vurdering af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget

Der er gennemført en systematisk gennemgang af alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Disse er vurderet enkeltvis ift. kendte forekomster, udbredelse og trusler, og holdt op imod projektet. Trusselvurderingen er gennemført med udgangspunkt i følgende rapporter fra Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi:

- *Bevaringsstatus for naturtyper og arter – 2019. Habitatdirektivets Artikel 17-rapportering. Videnskabelig rapport nr. 340.*
- *Størrelse og udvikling af fuglebestande i Danmark – 2019. Artikel 12-rapportering til Fuglebeskyttelsesdirektivet. Videnskabelig rapport nr. 363.*

I tabel 1 gennemgås udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam bestående af Habitatområde H81 og Fuglebeskyttelsesområde F59. For hver habitatnaturtype og art angives følgende oplysninger i tabellen: kode, art/naturtype, vurderingsbehov og relevante trusler fra de to omtalte rapporter.

Vurderingsbehov angives ud fra én af nedenstående vurderinger:

1. Påvirkning kan udelukkes. Projektet vurderes pga. dets art, karakter og omfang ikke at kunne påvirke denne del af udpegningsgrundlaget. Det gælder typisk for marine, kystnære og ferskvandsknyttede arter og naturtyper samt andre naturtyper og arter, hvor der ikke er fysisk sammenfald med eller grænseoverskridende påvirkning fra projektet, hvorved en påvirkning kan udelukkes.
2. Mulig påvirkning fra projektet vurderes nærmere. Det er relevant at vurdere, om projektet kan tænkes at have en væsentlig påvirkning af arten eller naturtypen.

Kode	Naturtype/art	Vurderingsbehov:	Relevante trusler:
		1. Påvirkning kan udelukkes 2. Mulig påvirkning skal vurderes nærmere	Relevant trussel angives med oplysning om indsatsens/påvirkningens betydning som høj (H) eller middel (M)
1016	Sumpvindelsnegl	1	
1166	Stor vandsalamander	1	
3140	Kransnålalge-sø	1	
3150	Næringsrig sø	1	
3260	Vandløb	1	
6230	Surt overdrev*	1	
7220	Kildevæld*	1	

7230	Rigkær	1	
9110	Bøg på mor	1	
9120	Bøg på mor med kristtorn	1	
9130	Bøg på muld	1	
9160	Ege-blandskov	1	
91E0	Elle- og askeskov*	1	
A193	Fjordterne	1	
A072	Hvepsevåge	1	
A229	Isfugl	1	
A132	Klyde	1	
A074	Rød glente	1	
A236	Sortspætte	1	

Tabel 1. Systematisk gennemgang af samtlige naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam. Det vurderes om der er en mulig påvirkning (2) ift. arter og naturtyper og i givet fald oplyses, hvilke trusler der er relevante at forholde sig til i væsentlighedsvurderingen.

Arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam vurderes ikke at blive påvirkede af projektet. Det skyldes, at naturtypeforekomsterne eller levestederne geografisk findes andre steder end det område, hvor projektet skal realiseres, eller at projektet har en karakter og et omfang, der ikke vurderes at ville påvirke arten/naturtypen.

Afstanden fra projektområdet til Natura 2000-området er målt til at være ca. 720 meter. Det vurderes derfor usandsynligt, at der kan opstå væsentlige påvirkninger af bevaringsmålsætningerne for arter og naturtyper som følge af realisering af projektet. Dermed kan væsentlige påvirkninger af nærtliggende Natura 2000-områders udpegningsgrundlag afvises.

Vurdering af bilag IV-arter

For de bilag IV-arter, der ikke er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, og som dermed ikke allerede er behandlet i tabel 1, er gennemført en systematisk gennemgang af alle kendte bilag IV-arter inden for Natura 2000-området og afgrænsningen af projektområdet. Disse bilag IV-arter er vurderet enkeltvis ift. kendte forekomster, udbredelse og trusler, og holdt op imod projektets omfang. Selve trusselsvurderingen er gennemført med udgangspunkt i:

- *Bevaringsstatus for naturtyper og arter – 2019. Habitatdirektivets Artikel 17-rapportering. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Videnskabelig rapport nr. 340.*
- *Størrelse og udvikling af fuglebestande i Danmark – 2019. Artikel 12-rapportering til Fuglebeskyttelsesdirektivet. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Videnskabelig rapport nr. 363.*

I tabel 2 gennemgås alle kendte bilag IV-arter der er registreret inden for Natura 2000-området og inden for projektområdet. For hver bilag IV-art angives følgende oplysninger i tabellen: kode, art, vurderingsbehov, lokalitet og relevante trusler fra art. 12 og 17-rapporteringen.

Vurderingsbehov angives ud fra én af følgende vurderinger: 1. påvirkning kan udelukkes, 2. mulig påvirkning skal vurderes nærmere.

Kode	Bilag IV-art	Vurderingsbehov:	Lokalitet:	Relevante trusler:
		1. Påvirkning kan udelukkes 2. Mulig påvirkning skal vurderes nærmere	1. Inden for Natura 2000-området 2. Inden for projektområdet	Relevant trussel angives med oplysning om indsatsens betydning som høj (H) eller middel (M)
1355	Odder	1	1	
5009	Dværgflagermus	1	1	
1312	Brunflagermus	1	1	
1309	Pipistrelflagermus	1	1	
1327	Sydflagermus	1	1	
1317	Troldflagermus	1	1	
1314	Vandflagermus	1	1	
1203	Løvfør	1	1	
6284	Strandtudse	1	1	
1048	Grøn mosaikguldsmed	1	1	

Tabel 2. Systematisk gennemgang af samtlige bilag IV-arter der ikke allerede er nævnt i tabel 1 og som er fundet inden for Natura 2000-området og afgrænsningen af projektområdet.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer flagermus, der ikke er kendt fra området. Da projektet ikke indebærer, at der fældes gamle træer, fjernes levende hegn eller andre landskabelige ledelinjer, nedrives bygninger eller fjernes fourageringssteder for flagermus, vurderes der ikke at være nogen risiko for påvirkning af områdets økologiske funktionalitet for flagermus, tværtimod forventes en positiv påvirkning i form af et nyt muligt fourageringsområde langt den nye åbne grøft. I projektet skal der fældes ca. 70 unge egetræer med en diameter på mellem 10 og 30 cm. Træerne er plantet i forbindelse med et skovrejsningsprojekt og har ikke en alder eller et tilstand, hvor de kan være yngle- eller rastested for flagermus.

Det kan heller ikke udelukkes, at der forekommer bilag IV-arter i projektområdet, der er dog ikke nogle kendte registreringer. Der ligger et vandhul i skovens nordøstlige hjørne og det kan være levested for padden. Vandhullet ligger dog ca. 300 meter fra projektområdet, som ligger i det sydvestlige hjørne af skoven og det er derfor ikke sandsynligt at evt. padde opholder sig i denne del af skoven, som er mere tør pga. terrænet. Derudover vil anlægsarbejdet foregå i perioden fra den 1. maj til 31. august, hvor padde har ynglesæson og derfor er i vandhullerne og ikke i skovbunden.

Det vurderes på den baggrund, at realiseringen af projektet ikke medfører en risiko for væsentlige påvirkninger af områdets økologiske funktionalitet for bilag IV-arter, hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Kumulative effekter

Af habitatvejledningen fremgår bl.a., at mulige kumulative effekter eksempelvis kan være eksisterende belastninger og belastninger fra projekter, som endnu ikke er realiserede, samt planer og projekter, som foreligger i forslag. Med kumulative effekter menes påvirkningen fra det aktuelle projekt set i sammenhæng med effekten fra andre planer eller projekter, der kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Naturstyrelsen har ikke kendskab til øvrig konkret planlægning eller ansøgte planer eller projekter fra andre lodsejere eller myndigheder inden for eller i nærheden af projektområdet.

På den baggrund vurderes det, at projektet i sammenhæng med andre kendte planer og projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for det konkrete Natura 2000-område.

Beskyttede naturtyper

I hele Jubilæumsskoven er der kun ét areal der er registreret som § 3 beskyttet, et vandhul i den nordøstlige udkant af skoven. Uden for skoven mod øst ligger en sø og en lille mose omgivet af dyrket mark.

Åbningen af det rørlagte dræn sker i den sydvestlige del af skoven og vil derfor ikke berøre de beskyttede naturtyper, som findes i og nær skoven, hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Uden for skoven, på den vestlige side af Erlevvej, løber vejgrøften over i et beskyttet vandløb som udmunder i Haderslev Dam. Der sker ingen tilstandsændringer af det beskyttede vandløb i forbindelse med projektet.

Målsatte vandområder

Det beskyttede vandløb på vestsiden af Erlevvej er også et målsat vandløb (ID nr. 03741) jf. vandområdeplanen 2022-2027. Målet er god økologisk tilstand, men lige nu er den samlede økologiske tilstand ringe. Dette skyldes at der er ringe tilstand for smådyr i vandløbet. Der er dog ikke planlagt nogle indsatser i vandområdeplanen. Den seneste DVFI-undersøgelse i vandløbet ved målestation nr. 37000078 fra 2017 viser en DVFI på 3. Den har tidligere været på 5 i 2010 og 6 i 2005.

Jubilæumsskoven er plantet i 1992. Det nuværende rørlagte dræn igennem skoven har været der siden anlæggelsen af skoven og leder drænvand igennem skoven fra den dyrkede mark syd for skoven. Fra skoven ledes vandet i en brønd i kommunens vejgrøft på den østlige side af Erlevvej. Herfra løber vandet under Erlevvej til vejgrøften på den vestlige side af vejen og løber nordpå til det løber i det beskyttede vandløb, som munder ud i Haderslev Dam.

Projektet med åbning af det rørlagte dræn ændrer ikke på mængden, indholdet eller afstrømningen af drænvandet som det er i dag. Det er kun strækningen igennem Naturstyrelsens skov der åbnes op (ca. 100 meter), da drænrøret er stoppet til med trærødder og derfor ikke længere kan aflede drænvand fra marken syd for skoven. Jf. vandløbsloven har Naturstyrelsen pligt til at modtage overfladevand fra opstrøms liggende arealer og sikre vandets frie vej. For at gøre den åbne grøft mere naturlig, bliver den slynget igennem skoven så den følger terrænet og får karakter af et naturligt vandløb. Herved skabes der også nye levesteder for smådyr i vandløbet, hvilket kan være med til at forbedre tilstanden nedstrøms i det målsatte vandløb, som netop har en ringe tilstand for smådyr.

Det vurderes derfor, at projektet med åbning af det rørlagte dræn ikke påvirker det nedstrøms liggende målsatte vandområde væsentligt, da der ikke ændres på det overfladevand som løber til vandområdet.

Sammenfattende væsentlighedsvurdering

For projektet med åbning af det rørlagte dræn i Jubilæumsskoven er der gennemført en afgrænsning af, hvilke arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget der potentielt vil kunne påvirkes væsentligt i det nærmeste Natura 2000-område nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam.

Arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget vurderes ikke at blive påvirkede af projektet. Det skyldes, at naturtypeforekomsterne eller levestederne geografisk findes andre steder end området, hvor projektets realiseres, eller at projektet har en karakter og et omfang, der ikke vurderes at ville påvirke arten/naturtypen.

Afstanden fra projektområdet til Natura 2000-området er målt til at være ca. 720 meter. Det vurderes derfor usandsynligt, at der kan opstå væsentlige påvirkninger af bevaringsmålsætningerne for arter og naturtyper som følge af projektet. Dermed kan væsentlige påvirkninger af nærtliggende Natura 2000-områders udpegningsgrundlag afvises.

Der er desuden foretaget en vurdering af projektets potentielle påvirkning på relevante bilag IV-arter. For disse arter vurderes projektet at betyde, at områdets økologiske funktionalitet vil kunne opretholdes. Dette indebærer også, at der ikke vil ske beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for disse arter i deres naturlige udbredelsesområder.

Endeligt er der foretaget en vurdering af projektets potentielle påvirkning af beskyttede naturtyper og målsatte vandområder. Her vurderes det, at projektet ikke vil ændre tilstanden på beskyttede naturtyper som ligger i eller nær projektområdet. Ligeledes vurderes det, at det nedstrøms liggende vådområde ikke vil blive påvirket negativt, da projektet ikke ændre i mængden, indholdet eller afstrømningen af overfladevandet som ledes til vandområdet i dag.

Bilag 1 Oversigtskort

